

نمین در گستره تاریخ، فرهنگ و ادب

جلد اول

تحقیق و تالیف: یحیی عسگری نمین

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۶	پیشگفتار:
۱۷	مقدمه:
۲۱	فصل اول:
۲۱	جغرافیای طبیعی
۲۳	بخش اول:
۲۳	موقعیت جغرافیایی زمین
۲۴	موقعیت جغرافیایی نمین:
۲۷	کوه‌های منطقه نمین:
۳۰	زمین شناسی:
۳۱	موقعیت جغرافیایی طبیعی:
۳۳	شکل گیری
۳۳	وضع ناهمواریها:
۳۴	کوهستان تالش:
۳۵	قله سیلان:
۳۶	آب و هوا
۳۷	بادها
۴۲	دشت اردبیل
۴۲	نواحی بارندگی
۴۳	رودخانه‌های منطقه نمین
۴۴	رودخانه پيله رود
۴۵	الف - مراتع
۴۶	ب - جنگل

۴۸	جنگل فندقلوی نمین
۴۸	حیات وحش و مسائل اقتصادی و اجتماعی
۴۹	پوشش گیاهی منطقه نمین
۵۰	موقعیت جغرافیایی فندقلو
۵۰	آب و هوای جنگل فندقلو
۵۰	خاک
۵۱	استعداد خاکهای استان
۵۲	راهها، محال نمین
۵۳	نقشه هریبی نمین
۵۳	وجه تسمیه نمین
۵۷	آثار باستانی نمین
۵۹	بخش دوم:
۵۹	پیش از تاریخ و قبل از میلاد
۶۰	دوران پیش از تاریخ:
۶۹	اقوام باستانی در آذربایجان
۷۱	اقوام ساکن در زاگرس شمالی (قفقاز و آذربایجان)
۷۳	قوم حاتی (حتی ها)
۷۹	هوریان باستانی
۸۵	اقوام هوری
۹۱	لولوبیان
۹۲	کوتیان
۹۴	قوم ماننا
۹۷	آشوریا در آذربایجان
۱۰۰	اورارتوها
۱۰۳	قوم اورارتو در آذربایجان
۱۰۵	آثار اورارتو در آذربایجان

- ۱۱۰ سکاییان و اقوام دیگر
- ۱۱۳ آشور:
- ۱۱۵ طوایف قدیمی آذربایجان
- ۱۱۷ باستان شناسی آذربایجان
- ۱۲۲ کاسیان
- ۱۲۴ کادوسیان
- ۱۲۸ سفر جنگی دشیر به ولایت کادوسیان
- ۱۳۵ مادها
- ۱۳۷ ساکنان ماد غربی
- ۱۳۸ چگونگی زندگی ده‌ها د جد ایران
- ۱۴۰ منابع طبیعی سرزمین ماد
- ۱۴۰ ساکنان ماد در حدود ۷۰۰ پارس از ۰ رد
- ۱۴۲ پیدایش امپراتوری بزرگ ماد و فروپاشی آشور (۷۰۸-۵۵۰ ق.م)
- ۱۴۲ اوضاع ماد پس از فروپاشی آشور
- ۱۴۳ چگونگی زندگی مردم سرزمین ماد
- ۱۴۳ آگاهی‌هایی چند درباره فرهنگ مادی
- ۱۴۴ مشکل خط و نوشته‌های مادی
- ۱۴۵ نیروی زمینی
- ۱۴۷ دیپلماسی در خدمت دولت متمرکز و مقتدر هخامنشی (۵۵۰-۳۳۰ ق.م)
- ۱۴۸ کمبوجیه
- ۱۴۹ داریوش اول
- ۱۵۰ خشایارشا
- ۱۵۲ اردشیر (ارتخشتر) یکم
- ۱۵۳ ماد آتروپاتن یا آتروپاتن دوره سلوکیان (۲۳۰-۲۵۰ ق.م)
- ۱۵۵ تصویر آذربایجان در آئینه تاریخ
- ۱۵۵ آتروپات

۱۵۹	درباره پارتیان (اشکانیان: ۲۵۰ ق.م - ۲۲۴ م)
۱۶۴	آمدن پارتیان
۱۷۲	پارت و روم
۱۷۸	دوران اشکانیان
۱۷۸	کشمکش‌های نظامی و سیاسی در راه استقرار
۱۷۹	سیاست خارجی ساسانیان در سده‌های سوم تا ششم میلادی (۲۲۴-۵۳۱ ق.)
۱۸۳	دیلمان در زمان ساسانیان
۱۸۴	دیلمان و آذربایجان
۱۸۶	اشغال ایران بدست اعراب (خلافت ۱۱-۴۱ ق.)
۱۹۴	اشغال آذربایجان به دست اعراب
۱۹۵	تحولات سیاسی پس از آغاز دوره اسلامی
۱۹۶	اشغال آذربایجان به دست اعراب از دیدگاه بلاذری
۱۹۸	آذربایجان پس از اسلام
۱۹۹	امویان (۴۱-۱۳۲ ق.)
۲۰۰	عباسیان (۱۳۲-۶۵۶ ق.)
۲۰۱	آذربایجان در قرن سوم هجری
۲۰۲	بابک خرم دین
۲۰۹	دیسلم کرد در آذربایجان
۲۱۲	روادیان
۲۱۲	جستان پسر مرزبان (جستان دوم)
۲۱۳	مرزبان پسر جستان
۲۱۴	علی پسر وهسودان
۲۱۴	خسرو فیروز پسر وهسودان
۲۱۴	مهدی پسر خسرو فیروز
۲۱۵	پایان کار جستانیان
۲۱۵	در تارم و زنگان و ابهر و سهرورد

۲۱۸	آذربایگان و اران و ارمنستان در حاکمیت سالاری
۲۱۹	آذربایجان در دوره سلجوقیان (۴۳۱-۵۵۶ق)
۲۲۰	حکومت اتابکان در آذربایجان
۲۲۰	اتابکان آذربایجان
۲۲۱	ایلخانان ایران (۶۱۵-۷۳۶ق)
۲۲۲	آذربایجان در دوره ایلخانان
۲۲۴	اردبیل در حمله مغول
۲۲۵	حمله چنگیز خان به تالش
۲۲۶	چوپانیان (۵۸-۷۴۴)
۲۲۶	تیموریان (۷۷۱-۷۸۱ق)
۲۲۸	قراقویونلوها (=بارانیان) (۷۱۱-۱۰۱۷ق)
۲۲۹	آق قویونلو (=بایندریان) (۸۱۰-۱۰۳۰ق)
۲۳۰	اصل و نسب و ابتدای کار صفویه
۲۳۳	دیپلماسی ایران تا سده دهم هجری
۲۳۷	شاه اسماعیل صفوی (۹۰۷-۱۱۴۸ق)
۲۳۸	جنگهای شاه اسماعیل صفوی
۲۳۹	سرکوبی اوزبکان و گشودن خراسان
۲۴۰	جنگ شاه اسماعیل با سلطان عثمانی
۲۴۱	شاه طهماسب صفوی
۲۴۲	تعرض عثمانی به خاک ایران
۲۴۳	پیش از شاه عباس اول
۲۴۴	شاه اسماعیل دوم
۲۴۵	سلطان محمد خداپنده
۲۴۶	جنگ سلطان محمد با عثمانی
۲۴۶	شاه عباس بزرگ
۲۴۷	روابط دیپلماسی شاه عباس با دولت عثمانی

۲۴۸	بازماندگان شاه عباس صفوی
۲۴۸	شاه صفی
۲۴۹	شاه عباس دوم
۲۴۹	شاه سلیمان
۲۵۰	شاه سلطان حسین (۱۱۰۶ تا ۱۱۲۵)
۲۵۰	روابط ایران و روسیه
۲۵۲	نادرشاه افشار
۲۵۲	اسارت، فرار او
۲۵۳	تصرف، همد و قتل محمود
۲۵۳	اولین لشکرکشی نادر بر ضد عثمانی ها
۲۵۶	تاجگذاری نادرشاه
۲۵۶	دوره نادر شاه افشار، وضعیت منطقه تالش
۲۵۷	ایام نادر شاه افشار (۱۱۴۸-۱۱۸۰ ق)
۲۵۸	روابط ایران و روسیه
۲۵۹	جانشینان نادر
۲۶۱	اوضاع ایران بعد از نادر شاه
۲۶۱	سلسله زندیه
۲۶۱	اوضاع ایران هنگام پیدایش کریم خان
۲۶۲	کریم خان زند (۱۱۶۳-۱۲۰۹ ق)
۲۶۴	شکست محمدحسن خان قاجار (در ۱۷۵۸ میلادی برابر با ۱۱۳۶ خورشیدی)
۲۶۵	لشگرکشی به آذربایجان
۲۶۶	پادشاهی کریم خان زند (از ۱۷۵۰ تا ۱۷۸۰ برابر با ۱۱۲۸ تا ۱۱۵۸ خورشیدی)
۲۶۶	اصل و نسب قاجاریه (۱۲۰۱-۱۳۴۳ ق)
۲۶۹	پادشاهان قاجاریه
۲۶۹	الف- آقامحمدخان
۲۷۰	ب- فتحعلی شاه

۲۷۱	وضعیت عمومی و نظامی و سیاسی طرفین
۲۷۲	وضعیت سیاسی و نظامی طرفین
۲۷۳	معاهده گلستان
۲۷۵	علت جنگ
۲۷۶	وضعیت سرحدات طرفین در ۱۲۴۱
۲۷۷	استعداد جنگی طرفین
۲۷۷	نقشه جنگی از شهای طرفین
۲۷۹	محاربه اصلاندوز
۲۸۰	وضعیت عمومی طرفین در مرحله اول جنگ
۲۸۰	تعرض قوای روس و تعرض مقابل ایرانیان
۲۸۰	در جبهه ایروان (شوره گن)
۲۸۵	در جبهه قره باغ
۲۸۹	در جبهه تالش
۲۹۱	در جبهه ایروان
۲۹۳	در جبهه بحر خزر
۲۹۳	متارکه جنگ و صلح
۲۹۴	انعقاد صلح و معاهده ترکمن چای
۲۹۵	شرایط رخنه
۳۰۲	تخلیه ایالت آذربایجان و ختم جنگ
۳۰۲	نتیجه جنگ
۳۰۳	ج - محمدشاه
۳۰۴	د - ناصرالدین شاه
۳۰۶	ه - مظفرالدین شاه
۳۰۷	و - محمدعلی شاه
۳۰۸	ز - احمدشاه
۳۰۸	سلسله پهلوی

۳۰۸	رضا شاه (۱۳۰۴-۱۳۵۷ ش) (۱۲۹۹ هـ ش)
۳۱۹	محمد رضا شاه (۱۳۲۰ هـ ش)
۳۲۴	اشغال روس‌ها و شرایط نمین
۳۲۹	بخش سوم:
۳۲۹	تاریخ عمومی نمین:
۳۳۰	نمین در دوران پیش از تاریخ
۳۳۲	دلمن‌ها
۳۳۶	نمین در دوران باستان
۳۳۸	مهرانی‌ها در تاریخ منطقه
۳۴۰	مهران و مهرانا
۳۴۱	جوانشیر، حاکم آلبانیا
۳۴۴	مهرانی‌ها در تالش - ویله ج
۳۴۴	مرادخان مهرانی تالش
۳۴۵	عبسی خان مهرانی
۳۴۶	یحیی خان مهرانی
۳۴۷	امیرگونه خان مهرانی
۳۴۸	ابدال بیگ مهرانی
۳۴۸	حمزه خان مهرانی
۳۵۲	کاوشهای ژاک دومورگان در حومه لنکران
۳۵۳	کاوشهای باستان‌شناسی
۳۵۴	دلمن‌ها
۳۵۶	حاشیه دریای خزر
۳۵۷	پس از صفویه
۳۶۰	رشد حاکمان محلی بعد از نادر شاه
۳۶۲	زندیان و قاجاریان و شرایط حکومتی گیلان
۳۶۵	سرگذشت میرعباس

◆ پیشگفتار:

حمد و سپاس به درگاه یگانه معبودی که پروردگار جهان هستی است. پروردگاری که انسان را آفرید و به او آنچه را که نمی دانست، آموخت و درود بی پایان بر آخرین رسولش، حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلام بر جانشین برحقش حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام و فرزندان پاک و مطهرش.

تاریخ، آئینه اقوام، گویای حوادث گذشته است که مطالعه و بررسی آن می تواند بهترین درس زندگی را به آدمی دهد و عوالم پیشرفت و پس رفت را فراراه آیندگان به نمایش بگذارد. علمی است که با آن رشت گویان دروغ گویان شناخته می شود.

مجموعه مطالب کتاب حاضر، از آن جهت اهمیت که به نظر می رسد که با زبانی ساده در مورد تاریخ، جغرافیا و فرهنگ نمین تألیف شده است.

در موضوع تاریخ نمین، در کتابها مطالب اندکی وجود دارد با مطالعه تاریخ آذربایجان، اران و قفقاز و تاریخ گیلان کتاب نمین در گستره تاریخ فرهنگ و ادب تدوین و نوشته شده. با این همه، منطقه نمین که به نام فرهنگ و فرهنگی شناخته شده و در این زمینه شهرت منحصر به فردی به خود اختصاص داده است و این شهرت فرهنگی مدرن از انهای فرهیخته هستیم به امر تعلیم و تربیت و دانش در این منطقه جغرافیایی زندگی کرده اند و هستیم. نگارنده امیدوار است توانسته باشد آنرا آنطور که در شأن اوست معرفی کرده باشد. همچنین امید آن دارد که این خدمت اندک مورد قبول اهالی فرهنگ دوست شهرستان نمین و دیگر کسانی که پیوندی ناگسستنی با این خطه دارند، قرار گیرد.

یحیی عسگری نمین

زمستان ۱۳۸۹